

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ
ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՄԻԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Պատասխանատու ստորաբաժանում՝	Հաստատված է՝ Դիտորդ խորհրդի Նախագահ Հայկ Գազիկի Եզանյան
Առնչվող փաստաթղթեր	
Տարածումը	«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱ» ԲԲԸ ողջ անձնակազմ
Այլ դրույթներ	Ուժը կորցրած է ճանաչվում «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱ» ԲԲԸ 09.06.2023թ . խմբագրությամբ «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի» Քաղաքականությունը

	<p>ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.</p>	<p>Ներքին</p>
--	---	---	---------------

Բովանդակություն

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ.....	2
ԳԼՈՒԽ 2. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՄԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....	3
ԳԼՈՒԽ 3. ՓԼ/ԱՖ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹԻ ՆՊԱՏԱԿԸ, ՏԱՐԵՐԸ, ՄԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԸ.....	6
ԳԼՈՒԽ 4. ՓԼ/ԱՖ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ.....	8

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն քաղաքականության ՀԿԴ ներքին հսկողության համակարգում ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության նպատակի, տարրերի, սկզբունքների, հիմնական միջոցառումների սահմանումն է:

2. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության ապահովման շրջանակներում ՀԿԴ-ն իր կողմից իրականացվող բոլոր գործառնություններում առաջնորդվում է սույն քաղաքականությամբ, ինչպես նաև ՈՀՀ կենտրոնական բանկի մասին՝ ՀՀ օրենքով, ՌՓոդերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին՝ ՀՀ օրենքով, ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի միջազգային ստանդարտներ սահմանող ՖԱԹՖ 40 հանձնարարականներով, ոլորտը կարգավորող միջազգային կոնվենցիաներով, Վարչավայի ֆոնդային բորսայի քաղաքականություններով և այլ իրավական ակտերով:

3. Սույն քաղաքականության և Վարչավայի ֆոնդային բորսայի խմբի քաղաքականությունների միջև հակասության դեպքում գործում են առավել խիստ

*Սույն փաստաթուղթը հանդիսանում է ՀԿԴ-ի սեփականությունը
Չարտոնված տարածումը, կրկնօրինակումը, փոփոխումը արգելված է*

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

նորմերը: Քաղաքականության և ՀԿԴ ներքին ընթացակարգերի միջև հակասության դեպքում գերակայում է սույն քաղաքականությունը:

4. Սույն քաղաքականությունը հաստատվում է ՀԿԴ դիտորդ խորհրդի կողմից և ենթակա է վերանայման ամենամյա պարբերականությամբ: Վերանայման արդյունքում փոփոխությունների անհրաժեշտության բացակայության դեպքում քաղաքականությունը համարվում է վերահաստատված:

ԳԼՈՒԽ 2. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

5. Սույն քաղաքականության մեջ օգտագործվող հասկացությունները մեկնաբանվում են ստորև սահմանված իմաստով:

ա) **գործարար հարաբերություն**՝ ՀԿԴ և հաճախորդի միջև պարբերական գործարքների կատարումն է, ներառյալ ՀԿԴ կողմից հաճախորդների հետ թղթակցային կամ նմանատիպ այլ հարաբերությունների հաստատումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը,

բ) **գործարք**՝ ՀԿԴ և հաճախորդի միջև կատարվող գործառնություն, ինչպես նաև ՀԿԴ միջոցով կատարվող գործառնություն,

գ) **գույք**՝ Ցանկացած տեսակի նյութական բարիք, քաղաքացիական իրավունքի շարժական և անշարժ օբյեկտ, ներառյալ՝ ֆինանսական դրամական միջոցներ, արժեթղթեր և գույքային իրավունքներ, գույքային իրավունքները և շահերը հավաստող փաստաթղթեր կամ այլ միջոցներ, գույքից ստացված կամ դրա նկատմամբ հաշվեգրված տոկոսներ, շահութաբաժիններ կամ այլ եկամուտներ, ինչպես նաև հարակից և արտոնագրային իրավունքներ,

դ) **հաճախորդ**՝ ՀԿԴ-ում հաշիվ բացելու և այդ հաշվով սպասարկվելու իրավունք ունեցող անձն է, այդ թվում՝ տեղական ֆինանսական հաստատություններ, պետական մարմիններ, միջազգային կառույցներն ու կազմակերպությունները և օտարերկրյա ֆինանսական հաստատությունները: Սույն քաղաքականության իմաստով հաճախորդ են համարվում նաև ՀԿԴ գործընկերները և մատակարարները, ինչպես նաև ՀԿԴ անդամների այն հաճախորդները, ում հաշիվները անդամների կողմից բացվել են և սպասարկվում են ՀԿԴ-ում,

*Սույն փաստաթուղթը հանդիսանում է ՀԿԴ-ի սեփականությունը
 շարտորդված տարածումը, կրկնօրինակումը, փոփոխումը արգելված է*

	<p>ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.</p>	<p>Ներքին</p>
--	---	---	---------------

ե) **հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրություն**՝ ՀԿԴ կողմից հաճախորդի վերաբերյալ պատշաճ պատկերացում կազմելու նպատակով նրա ինքնության և գործարար բնութագրի վերաբերյալ ռիսկերի վրա հիմնված մոտեցման կիրառմամբ տեղեկություններ (ներառյալ՝ փաստաթղթեր) ձեռք բերելու ու վերլուծության գործընթաց է, որը ներառում է՝

ա. հաճախորդի (այդ թվում՝ լիազորված անձի և իրական շահառուի ինքնության ստուգումը) նույնականացումը,

բ. գործարար հարաբերության նպատակի և նախատեսվող բնույթի պարզումը,

գ. գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրությունը,

զ) **հաճախորդի հավելյալ ուսումնասիրություն**՝ Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության ընդլայնված կիրառում, որի շրջանակներում ի լրումն պատշաճ ուսումնասիրության միջոցառումների իրականացվում են նաև հետևյալ միջոցառումները՝

ա. գործարար հարաբերության հաստատման/գործարքի կատարման համար ֆինանսական դիտարկումների ծառայության գլխավոր աշխատակցի հավանության ստացում,

բ. հաճախորդի եկամուտի և ունեցվածքի աղբյուրը ճշտելուն ուղղված միջոցառումների ձեռնարկում,

գ. գործարքի/գործարար հարաբերության նպատակի մանրամասն ուսումնասիրություն,

դ. ընթացիկ հավելյալ ուսումնասիրության իրականացում,

ե) ՀԿԴ՝ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա

ը) **ՓԼ/ԱՖ ռիսկ**՝ ՓԼ/ԱՖ վտանգավորության մասին վկայող հանգամանքի ի հայտ գալու հավանականությունն է, որը կարող է գնահատվել հաճախորդին և(կամ) գործարքին բնորոշ չափանիշներով,

թ) **բարձր ռիսկի չափանիշ**՝ Փոողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին՝ ՀՀ օրենքով, ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանված չափանիշ, որը վկայում է ՓԼ/ԱՖ բարձր հավանականության մասին,

ժ) **ցածր ռիսկի չափանիշ**՝ Փոողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին՝ ՀՀ օրենքով սահմանված չափանիշ, որը վկայում է ՓԼ/ԱՖ ցածր հավանականության մասին,

ի) **քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձ**՝ տեղական և արտասահմանյան երկրի կամ տարածքի նախկին կամ գործող բարձրաստիճան պաշտոնատար անձ, որն

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կոդ: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

իրականացրել կամ իրականացնում է պետական, քաղաքական կամ հանրային բնույթի նշանակալից գործառնություններ,

լ) **իրական շահառու`** Ֆիզիկական անձ է, որի անունից կամ օգտին հաճախորդն իրականում գործում է, և (կամ) որն իրականում վերահսկում է հաճախորդին կամ այն անձին, որի անունից կամ օգտին գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը իրականացվում է և (կամ) որին պատկանում է իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդը կամ այն անձը, որի անունից կամ օգտին գործարքը կամ գործարար հարաբերությունն իրականացվում է: Իրավաբանական անձի մասով իրական շահառու է համարվում նաև այն ֆիզիկական անձը, որը փաստացի (իրական) հսկողություն է իրականացնում իրավաբանական անձի կամ գործարքի կամ գործարար հարաբերության նկատմամբ, և (կամ) որի օգտին իրականացվում է գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը: Իրավաբանական անձի իրական շահառու կարող է համարվել նաև այն ֆիզիկական անձը, որը`

ա. քվեարկելու իրավունքով տիրապետում է տվյալ իրավաբանական անձի` ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի, այսուհետ` բաժնետոմս) քսան և ավելի տոկոսին (բացառությամբ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով հաշվետու թողարկողների) կամ իր մասնակցության ուժով կամ իրավաբանական անձի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան հնարավորություն ունի կանխորոշելու դրա որոշումները կամ

բ. հանդիսանում է տվյալ իրավաբանական անձի կառավարման և (կամ) ղեկավար մարմնի անդամ կամ

գ. գործում է տվյալ իրավաբանական անձի հետ համաձայնեցված` ելնելով ընդհանուր տնտեսական շահերից,

խ) **կեղծ («շեյ») բանկ`** բանկն է, որը հիմնադրված, գրանցված, լիցենզավորված կամ այլ կերպ ինկորպորացված լինելով որևէ երկրում, իրականում դրա տարածքում չի կառավարվում կամ չունի փաստացի գտնվելու կամ գործունեության վայր, և որը փոխկապակցված չէ արդյունավետ համախմբված վերահսկողության ենթակա, կարգավորվող գործունեություն իրականացնող ֆինանսական հաստատությունների որևէ խմբի հետ,

ծ) **Հաշվի օպերատոր`** Դիֆենդ համակարգի մասնակից, որը ՀԿԴ-ին է փոխանցում հաշվետերի և թողարկողների կողմից ներկայացված հանձնարարականները և այլ տեղեկությունները (փաստաթղթերը), ինչպես նաև իրականացնում է ՀԿԴ ծառայությունների մատուցման միջնորդությունն այլ ձևերով` համաձայն

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի, ՀՀ ԿԲ ֆինանսական դիտարկումների մարմնի ներքին իրավական ակտեր, ՀԿԴ հետ պայմանագրի և կանոնների,

կ) **Օրենք**՝ «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենք

հ) **տարանցիկ հաշիվ**՝ այն թղթակցային հաշիվն է, որն ուղղակիորեն օգտագործվում է թղթակից ֆինանսական հաստատության հաճախորդի կողմից՝ իր անունից գործարքներ կատարելու համար,

ձ) **ՖԱԹՖ**՝ Ֆինանսական միջոցառումների հատուկ հանձնախումբ, որը ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի ոլորտում միջազգային ստանդարտներ մշակող մարմին,

ը) **թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցներ**՝ ՄԱԿ անվտանգության խորհրդի բանաձևերով սահմանված անձանց նկատմամբ կիրառելի սահմանափակումներ, ներառյալ՝ գույքի սառեցում, կասկածելի գործարքի մասին ՖԴԿ հաշվետվության ներկայացում:

ԳԼՈՒԽ 3. ՓԼ/ԱՖ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹԻ ՆՊԱՏԱԿԸ, ՏԱՐԲԵՐԸ, ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

6. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության գործառույթը ՀԿԴ ներքին հսկողության համակարգի տարր է, որի ներդրման նպատակն է իրավական կառուցակարգերի մշակման և կիրառման միջոցով ապահովել ՀԿԴ կողմից իրականացվող գործառնությունների համապատասխանությունը ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի ոլորտի ներպետական և միջազգային պահանջներին, ինչպես նաև բացահայտել, գնահատել և զսպել ՀԿԴ կողմից իրականացվող գործառնություններում հնարավոր ՓԼ/ԱՖ ռիսկերը:

7. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության գործառույթը իբրև ՀԿԴ ներքին հսկողության համակարգի տարր, գործում է եռաստիճան մոդելով, որի՝

1) Առաջին օղակը՝ ՀԿԴ հաճախորդներին սպասարկող ստորաբաժանումներն են՝ Դեպոզիտար ծառայությունների վարչությունը և Կենսաթոշակային ծառայությունների վարչությունը, ինչպես նաև ՀԿԴ անդամները. վերջիններս պատասխանատու են հաճախորդների հետ գործարար հարաբերության

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կոդ: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

հաստատման, գործարքների կատարման նպատակով տեղեկատվության հավաքագրման և պատշաճ ուսումնասիրության համար,

2) Երկրորդ օղակը՝ Ֆինանսական դիտարկումների ծառայությունն է. վերջինս պատասխանատու է հավելյալ և ընթացիկ ուսումնասիրությունների, կասկածելի գործարքների վերլուծությունների, ՀԿԴ ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի գնահատման, ՓԼ/ԱՖ ոլորտի զարգացումների վերաբերյալ ուսուցումների կազմակերպման, սույն քաղաքականությամբ և վերջինիս հիման վրա ընդունվող իրավական ակտերի փոփոխությունների, համապատասխանության ռիսկերի կառավարման այլ ընթացակարգերի, ուղեցույցերի մշակման համար,

3) Երրորդ օղակը՝ ՀԿԴ վերստուգողն է. վերջինս պատասխանատու է առաջին և երկրորդ օղակների աուդիտի իրականացման համար:

8. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության գործառույթի բոլոր օղակները առաջնորդվում են ռիսկերի վրա հիմնված մոտեցմամբ և ձեռնարկում են բացահայտված ռիսկերին համարժեք միջոցառումներ:

9. Ֆինանսական դիտարկումների ծառայությունը ներառում է ծառայության ղեկավարին (գլխավոր աշխատակցին) և աշխատակիցներին, հանդիսանում է ինքնուրույն ստորաբաժանում և ուղղակիորեն ենթակա է ՀԿԴ գործադիր տնօրենին և դիտորդ խորհրդին:

10. Ֆինանսական դիտարկումների ծառայության ղեկավարն ունի ավագ ղեկավարի կարգավիճակ, համակարգում է ՀԿԴ ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության գործընթացը, որոշումները կայացնում է ինքնուրույն, իր գործառույթներն իրականացնելիս ուղղակիորեն հաշվետու է ՀԿԴ գործադիր տնօրենին և դիտորդ խորհրդին: Ֆինանսական դիտարկումների ծառայությանը հատկացվում են անհրաժեշտ մարդկային, տեխնիկական և ֆինանսական ռեսուրսները իր գործունեությունը արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով:

11. Ֆինանսական դիտարկումների ծառայությանը հասանելի են սույն քաղաքականությամբ և վերջինիս հիման վրա ընդունվող ներքին իրավական ակտերով սահմանված պարտականությունների կատարման համար անհրաժեշտ ցանկացած, այդ թվում՝ գաղտնիք հանդիսացող տեղեկություններ (ներառյալ՝ փաստաթուղթ):

*Սույն փաստաթուղթը հանդիսանում է ՀԿԴ-ի սեփականությունը
 Չարտոնված տարածումը, կրկնօրինակումը, փոփոխումը արգելված է*

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

12. ՀԿԴ բոլոր աշխատակիցները ՀԿԴ կողմից իրականացվող գործառնություններում իրենց պարտականությունները կատարելիս պետք է առաջնորդվեն սույն քաղաքականությամբ, Քաղաքականության հիման վրա ընդունվող ներքին իրավական ակտերով, ՀԿԴ այլ ներքին իրավական ակտերով սահմանված վարքագծի չափանիշներով, և ՀԿԴ խնդիրների իրագործման անհրաժեշտությունից բխող շահերով, ինչպես նաև պետք է ներդնեն առավելագույն ջանքեր ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության գործառույթի արդյունավետ իրականացման համար:

Սույն քաղաքականությունը տարածվում է նաև Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգ անդամների, ներառյալ՝ Հաշվի օպերատորների նկատմամբ՝ ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի ոլորտում միջնորդավորված ծառայություններ իրականացնելիս: Սույն քաղաքականության և Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգ անդամների ներքին իրավական ակտերի միջև հակասությունների դեպքում գործում են առավել խիստ նորմերը:

ԳԼՈՒԽ 4. ՓԼ/ԱՖ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

13. ՀԿԴ-ն ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության նպատակով իրականացնում է սույն գլխով սահմանված միջոցառումները:

Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրություն

14. Թղթակցային կամ նմանատիպ այլ հարաբերություններ չեն հաստատվում կեղծ («ջել») բանկերի, ինչպես նաև այն բանկերի հետ ովքեր ունեն թղթակցային կամ նմանատիպ այլ հարաբերություններ կեղծ («ջել») բանկերի հետ:

15. ՀԿԴ-ն չի բացում, թողարկում, տրամադրում կամ սպասարկում՝

- 1) անանուն կամ մտացածին անուններով հաշիվներ,
- 2) միայն թվային, տառային կամ պայմանական այլ նշաններով արտահայտված հաշիվներ,
- 3) ըստ ներկայացնողի արժեթղթեր:

*Սույն փաստաթուղթը հանդիսանում է ՀԿԴ-ի սեփականությունը
 Չարտոնված տարածումը, կրկնօրինակումը, փոփոխումը արգելված է*

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կոդ: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

16. Նախքան գործարար հարաբերության հաստատումը և/կամ գործարքների կատարումը ռիսկերի վրա հիմնված մոտեցմամբ իրականացվում է հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրություն, ընդ որում՝ հաճախորդի հետ գործարար հարաբերություն հաստատվում է, գործարքները կատարվում են միայն հաճախորդի նույնականացման համար սահմանված տեղեկությունները (ներառյալ՝ փաստաթղթերը) ստանալուց և հաճախորդի ինքնությունը ստուգելուց հետո: Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության միջոցառումներ իրականացվում են նաև այն դեպքերում, երբ կասկածներ են առաջանում հաճախորդի նույնականացման վերաբերյալ նախկինում ձեռքբերված տվյալների ամբողջականության և հավաստիության վերաբերյալ, կամ ՓԼ/ԱՖ հնարավոր դեպքի վերաբերյալ:

17. Հաճախորդի վերաբերյալ պատշաճ պատկերացում կազմելու նպատակով նախքան գործարար հարաբերության հաստատումը, ինչպես նաև գործարքների կատարումը, ՀԿԴ-ն հաճախորդից կարող է պահանջել գործարար հարաբերությանը/գործարքին առնչվող, դրանք հիմնավորող ցանկացած տեղեկություն:

18. Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում իրականացնում է ՓԼ/ԱՖ ռիսկի գնահատում՝ հաճախորդին և գործարքին բնորոշ ՓԼ/ԱՖ բարձր և ցածր ռիսկերի չափանիշների հիման վրա: ՓԼ/ԱՖ ռիսկը կարող է փոփոխվել գործարքների կատարման ժամանակ կամ ընթացիկ ուսումնասիրության արդյունքում:

19. Իբրև ՓԼ/ԱՖ բարձր և ցածր ռիսկի չափանիշներ հիմք են ընդունվում ՓՓողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին՝ ՀՀ օրենքով սահմանված ՓԼ/ԱՖ ռիսկի չափանիշները: ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով կարող են սահմանվել բարձր ռիսկի լրացուցիչ չափանիշներ:

20. ՓԼ/ԱՖ բարձր ռիսկի չափանիշների առկայության դեպքում ձեռնարկվում են հաճախորդի հավելյալ ուսումնասիրության միջոցառումներ:

21. Հաստատված գործարար հարաբերության շրջանակներում բարձր ռիսկի և կասկածելիության չափանիշների հայտնաբերման նպատակով իրականացնում է նաև գործարար հարաբերության ընթացիկ ուսումնասիրություն, որը ներառում է ռիսկերի վրա հիմնված մոտեցմամբ գործարքների դիտանցումը և հաճախորդի պատշաճ

*Սույն փաստաթուղթը հանդիսանում է ՀԿԴ-ի սեփականությունը
 Չարտոնված տարածումը, կրկնօրինակումը, փոփոխումը արգելված է*

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

ուսումնասիրության շրջանակներում հավաքագրված տեղեկությունների թարմացումը:

22. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանվում են հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում տեղեկությունների հավաքագրման, ընթացիկ ուսումնասիրության իրականացման, գործարքների կատարման, գործարար հարաբերության հաստատման ընթացակարգերը:

Կասկածելի գործարքներ/գործարար հարաբերություններ

23. Գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը, այդ թվում՝ գործարքի կատարման կամ գործարար հարաբերության հաստատման փորձը, որակվում է կասկածելի և դրա վերաբերյալ հաշվետվություն տրամադրում ՀՀ ԿԲ Ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնին, եթե առկա են կասկածներ, որ գործարքում կամ գործարար հարաբերությունում ներգրավված գույքը՝

1) Ստացվել է հանցավոր ճանապարհով, կամ

2) Կապված է ահաբեկչության, ահաբեկչական գործողությունների, ահաբեկչական կազմակերպությունների կամ անհատ ահաբեկիչների կամ ահաբեկչությունը ֆինանսավորողների հետ, կամ

3) Օգտագործվել է կամ առկա է մտադրություն այն օգտագործելու ահաբեկչության նպատակով կամ ահաբեկչական կազմակերպությունների կամ անհատ ահաբեկիչների կամ ահաբեկչությունը ֆինանսավորողների կողմից:

24. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանվում են գործարքը/գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու ընթացակարգերը, այդ թվում՝ կասկածելիության չափանիշներ և տիպաբանություններ:

Գործարքների/գործարար հարաբերությունների կասեցում, մերժում դադարեցում

25. ՓԼ/ԱՖ կասկածի առկայության դեպքում գործարքը կարող է կասեցվել մինչև 5 օրով: Կասեցման դեպքում անմիջապես կասկածելի գործարքի վերաբերյալ հաշվետվություն է տրամադրվում ՀՀ ԿԲ Ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնին:

26. Այն դեպքում, երբ սույն քաղաքականությամբ և ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով հնարավոր չէ իրականացնել հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրություն, գործարքի իրականացումը մերժվում է, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ գործարար հարաբերությունը դադարեցվում և դիտարկվում է այդ մասին ՀՀ

*Սույն փաստաթուղթը հանդիսանում է ՀԿԴ-ի սեփականությունը
 Չարտոնված տարածումը, կրկնօրինակումը, փոփոխումը արգելված է*

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

ԿԲ Ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնին կասկածելի գործարքի վերաբերյալ հաշվետվության ներկայացման հարցը:

27. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանվում են գործարքների/գործարար հարաբերությունների կասեցման, մերժման/դադարեցման ընթացակարգերը:

Ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքի սառեցում

28. Միավորված ազգերի կազմակերպության անվտանգության խորհրդի բանաձևերով կամ դրանց համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված ցանկերում (ահաբեկչության հետ կապված անձանց ցանկեր) ներառված անձանց ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանող կամ նրանց կողմից վերահսկվող գույքը անմիջապես և առանց նշված անձանց նախապես տեղեկացնելու ՀԿԴ կողմից ենթակա է անժամկետ սառեցման:

29. Թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցների պատշաճ կիրառման նպատակով համապատասխան ծրագրային լուծումների միջոցով ապահովվում է ահաբեկչության հետ կապված անձանց ցանկերի թարմացումների՝ անհապաղ, ոչ ուշ, քան երկօրյա ժամկետում, ներմուծումը ՀԿԴ ծրագրային համակարգեր:

30. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանվում է ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքի սառեցման ընթացակարգերը:

ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի բացահայտում, գնահատում և զսպում

31. Առնվազն տարին մեկ անգամ ՀԿԴ-ն իրականացնում է իր գործունեությանը բնորոշ ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի բացահայտման և գնահատման միջոցառումներ, և ապահովում բացահայտված ռիսկերի զսպման ուղղությամբ շարունակական քայլերի ձեռնարկումը:

32. ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի բացահայտումը իրականացվում է հետևյալ քայլերի ձեռնարկմամբ.

1) Ներհատուկ ռիսկերի գնահատում՝ ըստ հաճախորդների, երկրների և մատուցած ծառայությունների/պրոդուկտների,

2) Ներհատուկ ռիսկերի զսպմանն ուղղված ներքին հսկողության համակարգերի գնահատում՝ ըստ իրավական ակտերի առկայության և գործունեության արդյունավետության,

	<p>ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>Կող: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.</p>	<p>Ներքին</p>
--	---	---	---------------

3) Մնացորդային ռիսկի գնահատում, ըստ ներհատուկ ռիսկի տեսակների և ներքին հսկողության համապատասխան համակարգի գնահատականների համադրման արդյունքների:

33. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում մշակվում է բացահայտված ռիսկերը զսպելուն ուղղված միջոցառումների ծրագիր, որը ներառում է նաև վերջինիս կատարման նկատմամբ հսկողության մեխանիզմները:

34. ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի զսպմանն ուղղված միջոցառումների ծրագիրը հաստատվում է ՀԿԴ գործադիր տնօրենի կողմից:

35. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանվում է ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի բացահայտման, գնահատման և զսպման ընթացակարգերը:

Հաշվետվողականություն

36. Ֆինանսական դիտարկումների ծառայությունը յուրաքանչյուր կիսամյակ հաշվետվություն է ներկայացնում ՀԿԴ գործադիր տնօրենին և դիտորդ խորհրդին ՓԼ/ԱՖ կանխարգելման ոլորտում կատարված աշխատանքների վերաբերյալ:

37. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանվում է հաշվետվությունների ներկայացման ընթացակարգերը:

Ուսուցում

38. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության ոլորտում ներգրավված աշխատակիցների համար նվազագույնը տարեկան մեկ անգամ կազմակերպվում է ուսուցում ոլորտի զարգացումների, աշխատակիցների կողմից ձեռնարկման ենթակա միջոցառումների և ՓԼ/ԱՖ կանխարգելմանն առնչվող այլ հարցերի վերաբերյալ: ՀԿԴ նոր աշխատակիցների համար կազմակերպվում է ուսուցում աշխատանքի ընդունվելուց հետո երեք ամսվա ընթացքում:

39. ՀԿԴ ներքին իրավական ակտերով սահմանվում է ուսուցումների կազմակերպման ընթացակարգերը:

Հավաքագրված տեղեկատվության փաստաթղթավորում և պահպանում

40. Սույն քաղաքականությամբ սահմանվող ցանկացած տեղեկատվություն պահպանվում է գործարար հարաբերության ավարտից կամ գործարքի կատարումից հետո՝ առնվազն 5 տարվա ընթացքում թղթային կամ էլեկտրոնային եղանակով:

*Սույն փաստաթուղթը հանդիսանում է ՀԿԴ-ի սեփականությունը
Չարտոնված տարածումը, կրկնօրինակումը, փոփոխումը արգելված է*

	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԻԱՅԻ ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	Կոդ: 11/2023 Խմբագրություն: 1 Ամսաթիվ: «28» նոյեմբերի 2023թ.	Ներքին
--	--	--	--------

41. Պահպանման ենթակա տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) հաշվառումը կատարվում է այնպես, որ անհրաժեշտության դեպքում հնարավոր լինի վերականգնել այն աշխատակցի տվյալները, ով իրականացրել է հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրությունը կամ պահպանման ենթակա տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) ձեռքբերմանն ուղղված գործողությունները:

42. ՀԿԴ-ն ապահովում է սույն քաղաքականությամբ սահմանվող տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) պահպանման անվտանգությունը և գաղտնիությունը: